

Toekomstvisie ontwikkeling vaccinatievoorziening 0-100

Het vaccinatielandschap in Nederland is al enige tijd sterk in beweging, en zal dat voorlopig ook nog blijven, waarbij de dalende vaccinatiegraad en de (nu nog) kleine uitbraken tot steeds meer zorgen leiden. Het ministerie van VWS werkt aan plannen om vaccinatievoorzieningen 0-100 bij de GGD'en in te gaan richten om daarmee noodzakelijke verbeteringen in de organisatie en kwaliteit van vaccineren in brede zin te gaan borgen, omdat vaccineren in aantal en omvang steeds meer zal toenemen. Jaarlijks zetten we bij onze GGD in totaal ongeveer 150.000 vaccinaties, voor de covidvaccinatie komt daar nu jaarlijks al zo'n 120.000 prikken extra bij (met ca. € 3 miljoen VWS-financiering). Ook vanuit de politiek komt langzaam het inzicht dat er meer aandacht, en daarmee budget, beschikbaar moet komen voor de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) 0-18. Ontwikkelingen die er o.a. ook toe moeten leiden dat de daling van de vaccinatiegraad tot stilstand wordt gebracht en liefst weer verbeterd. Besluitvorming daarover laat echter, mede als gevolg van de diverse kabinetswisselingen, steeds op zich wachten. Enkele GGD-regio's willen daar niet op wachten en maken reeds stappen in die richting; GGD BZO is daar een van en wil de activiteiten die nu nog in beperkte mate kunnen worden uitgevoerd verder doorontwikkelen. De vaccinatiegraad in onze regio behoort nog niet tot de laagste in Nederland, maar de daling is ook bij ons zichtbaar en verschuift geleidelijk in dezelfde richting als die in probleemgebieden, m.n. de grote steden. De ervaring leert dat de ontwikkelingen die je daar ziet, zich na enige jaren in regio's zoals de onze laten zien. Reden om nu dus actie te ondernemen om de ontwikkelingen zoals in dat 'voorland' te voorkomen.

De GGD-directeur heeft naar aanleiding daarvan opdracht gegeven aan een (interne) werkgroep om een onderzoek uit te voeren naar wat er nodig is om tot die gewenste doorontwikkeling te komen, zowel op inhoud als financieel.

Zie bijgevoegd het rapport dat is opgesteld als resultaat van dit onderzoek; onderstaand een samenvatting van dat rapport.

Huidig RVP 0-18

We hebben eerst onderzoek gedaan naar de huidige uitvoering van het RVP. Voor RVP 4-18 stond reeds langer een evaluatie gepland vanwege eerdere grootschalige wijzigingen, maar vanwege de integraliteit is in dit onderzoek ook de uitvoering van 0-4 (uitvoering op JGZ CB's) meegenomen.

De evaluatie laat zien dat ontwikkelingen zoals enorme groei van het aantal nieuwkomers, toegenomen prikangst en extra inzet voor beantwoording van vragen/voorlichting met steeds meer noodzakelijke individuele prikmomenten tot een hogere inzet en daarmee tot een hoger kosten niveau hebben geleid. Deze toename is echter deels gecompenseerd kunnen worden door een toegenomen efficiency in de uitvoering van de massacampagnes. Per saldo heeft dit echter tot een structurele jaarlijkse kostentoeename van ca € 250.000 geleid. Dit bedrag vormt het tekort wat niet door het jaarlijkse beschikbare RVP budget 0-18 van in totaliteit ca. € 2,35 miljoen kan worden afgedekt.

Schemawijzigingen RVP 0-18 2025-2029

Voor 2025-2029 vinden er weer omvangrijke schemawijzigingen in het RVP 0-18 plaats, waarvoor VWS, gebaseerd op algemene rekennormen, voor onze GGD € 100.000 beschikbaar heeft gesteld.

Voor onze GGD betekent dat echter een veel hogere kostenpost, omdat als gevolg van de vele verschuivingen in het schema de in het verleden bereikte efficiency in de uitvoering niet langer meer gerealiseerd kan worden. En juist met die behaalde efficiency werd tot nu (een deel van) de taakuitbreiding bekostigd. Berekeningen laten zien dat over de aankomende periode dit verlies van efficiency in totaliteit tot ca. € 500.000 aan incidentele meerkosten gaat betekenen. Meerkosten die per saldo nagenoeg volledig in 2026 en 2027 lijken te gaan vallen.

Fijnmaziger vaccineren.

In enkele GGD-regio's is men voor 4-18 al afgestapt van de groepsvaccinaties en overgestapt op kleinschaliger en lokaal vaccineren; men verwacht dat dit een positieve invloed heeft op de opkomst en dus de vaccinatiegraad.

De meerkosten daarvan blijken, verrassend genoeg, beperkt tot ca. € 100.000 structureel op jaarbasis. Omdat in 2026 pas halverwege hiermee gestart kan worden is de verwachte impact voor dat jaar een toename van ca. € 50.000 in kosten. Let wel: dat is ten opzichte van de huidige uitvoering zoals hiervoor geschetst! De toegenomen efficiency, mede een gevolg van de JGZ-integratie 0-18, draagt hier in belangrijke mate aan bij; zo kunnen we nu bijvoorbeeld zonder noemenswaardige meerkosten de bestaande CB-locaties 0-4 gaan gebruiken voor deze 4-18 vaccinaties.

De stap van 0- 18 naar 0 -100

Last but not least is gekeken naar wat er noodzakelijk is om vorm te geven aan een vaccinatievoorziening 0-100 die in brede zin bijdraagt aan organisatie- en kwaliteitsverbetering van vaccineren in onze regio, en daarmee ook het effect van bovenstaande nog zal versterken. In lijn met de visie van VWS wordt dan o.a. gedacht aan het inrichten van een structureel vaccinatieloket en specifieke doelgroep- en wijkgerichte activiteiten. Vooralsnog wordt geraamd dat hiervoor ca. € 150.000 per jaar nodig is. Verwacht wordt dat vanaf 2027 hiervoor al wel enige financiering van VWS beschikbaar zal komen.

Benodigde extra financiering

Voor bovenstaande geschetste ontwikkelingen is getracht een meerjarenraming van zowel structurele en incidentele kosten te maken. Maar over veel aspecten bestaat echter nog een grote mate van onzekerheid.

- Wat gaat bijvoorbeeld VWS/de politiek de komende jaren nog besluiten?
- Hoe verloopt de ontwikkeling van het aantal nieuwkomers?
- Hoe pakken in de praktijk de schemawijzigingen en de eventuele overstap naar kleinschalig vaccineren uit?
- En ook niet te vergeten is de onvoorspelbaarheid door invloed van media en incidenten

Het is op dit moment derhalve niet opportuun om nu tot een gedegen voorstel voor een (meerjarige of structurele) besluitvorming te komen. Een besluit over het (structurele) financiële effect van de huidige uitvoering van het RVP 0-18 wordt dan ook nu nog niet voorgelegd. Dit kan bij een latere evaluatie worden meegenomen.

Als we een scope van de aankomende 2 jaren nemen (2026 - 2027) ramen we in totaliteit voor de geschetste overige ontwikkelingen en aanpak **ca. € 900.000** aan incidentele meerkosten:

- ca. € 500.000 efficiency verlies agv doorvoeren RVP schemawijzigingen
- ca. € 150.000 additionele kosten fijnmaziger vaccineren
- ca. € 250.000 ontwikkeling naar een vaccinatievoorziening 0-100

Hoe kan de GGD zelf in de benodigde financiering voorzien?

In de periode in scope (2026 – 2027) verwacht het GGD Vaccinatie Expertise Centrum positieve resultaten te gaan realiseren op de Covid vaccinatiecampagnes. Als gevolg van een door VWS met ingang van 2025 gewijzigde financieringsvorm is opkomst hierbij een bepalende factor. De verwachtingen voor 2025 laten zien dat deze financieringswijziging, in combinatie met een verwachte opkomst tot een voordelig resultaat gaat leiden. VWS heeft echter ook aangekondigd het tarief de komende jaren te gaan verlagen. Dit projecterend op de periode 2026 – 2027 schatten we nu in dat dit in totaliteit ca. € 300.000 aan extra middelen betekent, die de GGD in die zelfde jaren kan herinvesteren in bovenstaande RVP/VEC-doelen.

Dan resteert t.o.v. de benodigde € 900.000 nog ca. € 600.000 extra éénmalige financiering.

Voorgesteld wordt deze te dekken uit het positieve exploitatiesaldi van de GGD over 2025; te effectueren door het vormen van een bestemmingsreserve in 2025.

Na 2 jaren (eind 2027) zal dan een inhoudelijke en financiële evaluatie en actualisatie uitgevoerd worden, waarbij dan door het nieuwe bestuur een besluit kan worden genomen over eventuele structurele effecten. Eventuele onvoorziene omvangrijke tussentijdse (financiële) ontwikkelingen zullen uiteraard, ook tussentijds, voorgelegd worden.